

La immigració: religió o drets i deures cívics

Quan tractem el tema de la nova immigració, hem de creure i confiar que amb reglamentacions justes que estableixin claredat i evitin discriminacions, podrem tornar a ser modelics a Catalunya pel que fa a cohesió social i bona convivència

Catalunya ha estat terra de pas i d'acolliment. Els nostres orígens ètnics són plurals i vénen de molt lluny: púnics, grecs, romans, visigots, frances, occitans, castellans i d'altres pobles ibèrics, han poblat el país i conviscut en un entramat cultural prou cohesionat i clarament identitari tot i ser un poble amb immigració constant. El nostre mèrit col·lectiu consisteix a haver sabut establir unes condicions de ciutadania simples i nítides: aprendre el català; conèixer alguns aspectes de la història i les institucions catalanes i poder participar obertament a les institucions polítiques del país. Poca cosa més. Aquesta visió convivencial ens ha donat molt bons resultats fins al dia d'avui. «Català és tot aquell que viu i treballa a Catalunya i vol ser català.» En aquest cas la simplificació funciona i és prou clara; per ser català no s'exigeix abandonar els cognoms, canviar de religió, modificar els costums o abandonar pràctiques habituals personals o familiars.

En la preocupació de molts catalans és present ara la qüestió de si podrem continuar essent terra d'acolliment i mantenir la nostra identitat davant la nova immigració: de l'Amèrica Llatina, dels països de l'Est d'Europa, de l'Àfrica i en particular, la immigració magribina de confessionalitat musulmana.

Per respondre a aquesta inquietud hem de començar per recordar que al llarg de la nostra història la religió de cadascú no ha estat mai un element insuperable per a la convivència. La cultura jueva i la musulmana han compartit espai religiós amb la dominant

Un petit grup d'immigrants —recuperant forces després de la tancada a Barcelona— dels que es van allotjar temporalment a l'alberg Torre Amatller de Cabrera de Mar. / MIQUEL SPA.

religió cristiana, més substancialment catòlica, i la nostra col·lectivitat ho ha encaixat prou bé. Millor que altres cultures. No crec que ara el component religiós musulmà hagi de constituir un problema major, en una societat laïcitzada, més tolerant, més oberta al món que en segles anteriors. Crec que no fem cap favor a la nostra col·lectivitat quan presentem l'islam com una creença incompatible amb les creences il·lustrades modernes i cosmopolites. L'islam, com altres religions, ha de modular-se en benefici de la convivència i pot fer-ho si els seus creients i líders religiosos volen fer-ho. Per mi la qüestió de l'encaix social de la immigració és un afer de drets i deures cívics; no una qüestió religiosa. L'exemple del que s'ha esdevingut a França pot ser-

vir-nos d'orientació.

Antoni Matabosch, del Grup de Reflexió sobre l'Islam a Catalunya, Fundació Joan Maragall, en un article publicat al diari *Avui* el dia 8 de novembre del 2000, explicava que el govern francès i els representants de les associacions islàmiques varen signar «un pacte cívic que ha significat l'entrada oficial de l'islam en el marc de la laïcitat republicana, al costat de les tres cultures tradicionals més: catolicisme, protestantisme, judaisme». Aquest pacte compta que els creients islàmics francesos s'adhereixen als principis fonamentals de la República, especialment als drets de l'home i del ciutadà relatiu a la llibertat de pensament i religió, i a la creença que els homes neixen i romanen lliures i iguals en drets, cosa que exclou

les discriminacions fundades en el sexe, la religió, l'ètnia i els costums. L'acord també comporta que es poden crear associacions de culte i formació d'immigrants, diferents de les associacions de caràcter social i cultural, i que es reconegui el dret a tenir mesquites i llocs de pregària mentre es mantinguin com a lloc religiós i no polític. També es poden crear establiments d'ensenyament privat musulmans. S'estableix així mateix que els musulmans poden obtenir permís per fer festa a la feina en tres festivitats islàmiques.

Com bé diu Antoni Matabosch, si volem una integració suau i efectiva hem d'establir regles del joc clares i aplicar-les de manera concreta. A França, en qüestions d'indumentària, per exemple, s'estableix que ens els serveis públics i a l'ensenyament públic els creients s'han d'abstenir d'enarbolar signes de pertinença religiosa. Els establiments públics, al seu torn, podran oferir menjar d'acord amb les prescripcions rituals. Pel que fa als llocs d'enterraments, un altre element de la simbologia col·lectiva, es permet el reagrupament de les sepultures confessionals a condició que no estiguin materialment isolades de la resta del cementiri.

Hem de tractar la qüestió de la nova immigració en diversos àmbits: en el terreny dels pactes; en el de la legalitat i els drets; en els dels deures cívics polítics i socials. I hem de creure i confiar que amb reglamentacions justes que estableixin claredat i evitin discriminacions podrem tornar a ser modelics a Catalunya pel que fa a cohesió social i bona convivència.